

ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงาน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกกัง อำเภอบางบาล
จังหวัดพระจวบคีรีขันธ์*

THE PUBLIC'S UNDERSTANDING OF DEMOCRACY IN THE OPERATION
OF WANGPONG SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION
AT PRANBURI DISTRICT IN PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE

สัณหภาค สุตานนท์

Sanhapak Sutanon

ดาวนภา เกตุทอง

Dawnapa Ketong

อนุชา พละกุล

Anucha Bhalakula

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: Sanhapak.sutanon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมวิธีครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสราณียธรรม 6 กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน และ 3) นำเสนอความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน โดยการประยุกต์หลักสราณียธรรม 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังกกัง อำเภอบางบาล จังหวัดพระจวบคีรีขันธ์ ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จำนวน 388 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) หลักสราณียธรรม มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกกัง อำเภอบางบาล จังหวัดพระจวบคีรีขันธ์ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง 3) ประชาชนในพื้นที่วิจัยสามารถประยุกต์ใช้หลักสราณียธรรม 6 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยหลักธรรมเหล่านี้ได้ถูกตีความและนำไปปฏิบัติเพื่อสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย ได้แก่ เมตตาการุณยธรรม ปฏิบัติ

* Received 23 August 2025; Revised 16 December 2025; Accepted 17 December 2025

ในสิ่งที่ถูกต้อง และ สีสสามัญญาตา รู้บทบาทหน้าที่ เป็นรากฐานของการเคารพสิทธิผู้อื่นและการรู้ถึงสิทธิหน้าที่ พลเมือง, เมตตาวจีกรรม สื่อสารเข้าใจกัน และ เมตตามโนกรรม เคารพในความคิดผู้อื่น เป็นกลไกสำคัญในการ ส่งเสริมการรับฟังอย่างมีเหตุผลและการยอมรับความหลากหลาย ซึ่งนำไปสู่การอภิปรายและการหาฉันทามติ, สาธารณโภคี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ปลุกฝังจิตสำนึกในการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองเพื่อประโยชน์สุขของ สังคมโดยรวม, และ ทฤษฎีสามัญญาตา เชื่อมมั่นในหลักการร่วมกัน สร้างความเชื่อมั่นร่วมกันในหลักนิติธรรมและความ เสมอภาค ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้ประชาชนแสดงออกทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งเคารพสิทธิเสรีภาพและ ความเสมอภาคของตนและผู้อื่นอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: ความเข้าใจ, ระบอบประชาธิปไตย, ประชาชน, องค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง, จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์

Abstract

This mixed-method research aimed to 1) study the level of knowledge and understanding of democracy among the people; 2) study the relationship between the 6 Saraniyadhamma principles and the people's knowledge and understanding of democracy; and 3) present the people's knowledge and understanding of democracy by applying the 6 Saraniyadhamma principles. The sample group used in the quantitative research consisted of 388 people aged 18 years and older in the Wangpong Subdistrict Administrative Organization area, Prانبuri District, Prachuap Khiri Khan Province. The qualitative research also included 9 key informants. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and descriptive content analysis. The results showed that 1) the overall level of knowledge and understanding of democracy among the people was at a high level; 2) the Saraniyadhamma principles were positively and highly correlated with the people's knowledge and understanding of democracy in the operation of Wang Pong Subdistrict Administrative Organization, Pran Buri District, Prachuap Khiri Khan Province; and 3) The people in the research area were able to clearly and concretely apply the Six Principles of Harmony to enhance their knowledge, understanding, and participation in the democratic system. These principles were interpreted and put into practice to support democratic principles, including: Metta Kayakarma (acting rightly), Sila Samanyata (knowing one's role and responsibilities as a foundation for respecting the rights of others and understanding one's civic duties); Metta Vajikarma (communicating with understanding), and Metta Manokarma (respecting the thoughts of others), which are important mechanisms for promoting rational listening and acceptance of diversity, leading to discussion and consensus; Sarana Bhogi (considering the common good), cultivating a sense of civic duty for

the benefit of society as a whole; and Ditthi Samanyata (believing in shared principles), building shared confidence in the rule of law and equality. All of these help people express themselves politically appropriately while truly respecting their own and others' rights, freedoms, and equality.

Keywords: Knowledge, democracy, the people, Wangphong Sub- district Administrative Organization, Prachuap Khiri Khan Province.

บทนำ

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่ประชาชนทุกคน มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ซึ่งจะประสบความสำเร็จได้นั้น ต้องสร้างความเป็นพลเมืองให้ประชาชนสามารถปกครองตนเองได้ การสร้างพลเมืองให้มีความเป็นพลเมือง ในวิถีระบอบประชาธิปไตย มีหลักพื้นฐานสำคัญอยู่ 3 ประการ ดังนี้ 1. เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ทุกคนเกิดมามีคุณค่าเท่ากันมีอาจล่วงละเมิดได้ การมีอิสรภาพและความเสมอภาค การยอมรับในเกียรติภูมิของแต่ละบุคคล โดยไม่คำนึงถึงสถานภาพทางสังคม ยอมรับความแตกต่างของทุกคน 2. เคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎกติกาของสังคมที่เป็นธรรม โดยให้ความสำคัญต่อสิทธิ เสรีภาพ การมีกฎกติกาที่วางอยู่บนความยุติธรรมและชอบธรรม มีหลักนิติรัฐ ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพมิให้ถูกละเมิด 3. รับผิดชอบตนเอง ผู้อื่น สังคม และประเทศชาติโดยตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ต่อสังคม การดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2562)

หากต้องการให้ประชาธิปไตยพัฒนาไปได้ ประชาชนต้องมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยและวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยเพราะเมื่อประชาชนรู้จักสิทธิหน้าที่และเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญแล้วก็จะส่งผลให้ประชาชนสามารถใช้อำนาจของตนได้อย่างถูกต้องภายในขอบเขตโดยไม่ก้าวล่วงผู้อื่น นอกจากนี้การจะพัฒนาประชาธิปไตยให้เจริญมั่นคงประชาชนจะต้องมีความเข้มแข็งทั้งในด้านความคิด สติปัญญาที่รู้อะไรเป็นอะไร และรู้จักการพึ่งตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกันซึ่งความเข้มแข็ง ที่สำคัญคือเข้มแข็งในวัฒนธรรมประชาธิปไตยโดยมีความคิดความเชื่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมที่สอดคล้องเหนียวแน่นกับวัฒนธรรมดังกล่าวอย่างไม่หยุดยั้งการมีวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่เหนียวแน่นนั้น นอกจากจะช่วยสร้างช่วยพัฒนาและช่วยรักษาประชาธิปไตยไว้ได้แล้วยังจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการพังทลายหรือล่มสลายของประชาธิปไตยอีกด้วย ซึ่งปัจจัยที่จะทำให้ประชาชนเข้มแข็งได้ก็อยู่ที่การศึกษา เพราะการศึกษาจะช่วยให้คนคิดเป็นและมีความคิดเป็นของตนเอง รู้จักเล็งรู้จกตัดสินใจในสิ่งที่ถูกที่ควรและรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาแทนการใช้กำลังความรุนแรงรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งยังเป็นเกาะป้องกันทำให้ไม่ถูกชักจูงและถูกครอบงำความคิดจากผู้ที่ไม่หวังดีหรือผู้ที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้องให้กระทำในสิ่งที่ไม่เป็นผลดีกับสังคมและประเทศ ปัจจัยอีกประการที่มีผลต่อการพัฒนาประชาธิปไตยคือเศรษฐกิจในประเทศนั้นต้องดีไม่เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยคนจนคนเมืองคนชนบทมากเกินไปจนทำให้ประชาชนรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมหรือไม่เสมอภาคจนนำมาซึ่งความแตกแยกแบ่งฝ่ายเกิดขึ้น

ในสังคมอย่างไรก็ตามเมื่อประชาธิปไตยพัฒนาก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใดการเมืองการปกครองประเทศนั้นก็จะเจริญก้าวหน้าตามมาและส่งผลให้สถาบันการเมืองเกิดความเข้มแข็งไม่ล้มลุกคลุกคลานเหมือนที่ผ่านมา (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557)

สำหรับพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังภังเป็นตำบลหนึ่งในหกตำบลของอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย จำนวนหมู่บ้าน 7 หมู่บ้าน คือ บ้านเบญจพาส บ้านวังภัง บ้านวังยาว บ้านหนองหอย บ้านฝั่งท่า บ้านท่ามะนาว บ้านแก่งกระทิง ด้วยนโยบายการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภังด้านการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบอย่างยั่งยืน มีนโยบายที่สำคัญที่จะจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปการและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับหมู่บ้านอย่างทั่วถึง เพียงพอและมีมาตรฐานสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างถาวร ตั้งแต่เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำ ไฟฟ้า ประปา ระบบระบายน้ำ โดยเน้นโครงการที่จะดำเนินการได้เมื่อมีงบประมาณเพียงพอและโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และโครงการที่จำเป็นเร่งด่วนซึ่งไม่ได้คาดการณ์ไว้ล่วงหน้า เช่น เมื่อเกิดเหตุอุทกภัย วาตภัยและอัคคีภัย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และให้ประชาชนได้รับความสะดวกมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีระบบการจัดการน้ำประปา จากองค์การบริหารส่วนตำบลหมายความว่า สำนักงานผังเมืองได้ทำการต่อท่อน้ำประปาได้ แต่ละครั้วเรือน มีการตรวจสอบระบบท่อน้ำประปาจากองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่เป็นประจำเพื่อให้แน่ใจว่าน้ำที่เดินไปตามท่อนั้นไม่เป็นอันตราย ไม่มีการปนเปื้อนสิ่งสกปรกและแบคทีเรีย หรือสารปนเปื้อนอื่นๆ (องค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง, 2567)

หากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะรู้จักสิทธิและหน้าที่ของประชาชน เช่น การทำตัวเป็นพลเมืองดี ตลอดจนทำหน้าที่ที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งเป็นหลักการใหญ่ที่ก่อให้เกิดเอกภาพหรือภราดรภาพ เป็นเครื่องระลึกลึถึงเป็นหลักการที่จะทำให้เกิดความประสานพร้อมเพียงสามัคคีและผนึกรวมกันเป็นเอกภาพ มีสาระสำคัญที่สอนว่า สังคมประชาธิปไตยจะต้องมีเครื่องผูกพันคนให้มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน เพราะการที่แต่ละคนจะอยู่ได้ด้วยดีและเอาศักยภาพของตนมาร่วมสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยได้นั้นคนเหล่านั้นจะต้องมีความสามัคคีรู้จักร่วมมือกันและอยู่ร่วมกันด้วยดี การร่วมมือกันและอยู่ร่วมกันด้วยดีนั้นมีลักษณะการแสดงออก ซึ่งเน้นความมีเมตตาปรารถนาดีหวังประโยชน์สุขต่อกัน อันจะโยงไปหาหลักการพื้นฐานคือการที่คนเราจะต้องใช้ปัญญา คือ จะต้องใช้ปัญญานบนพื้นฐานของเมตตาประกอบหลักของความ เป็นเอกภาพที่เรียกว่า สาราณียธรรม มี 6 ประการ คือ เมตตาทายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตา मनกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา และทัญญูสามัญญตา อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติ เพื่อให้เป็นท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ตามหลักการทางประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น และจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้ทรงสิทธิหรือเจ้าของสิทธิในอำนาจอธิปไตย ยังสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยโดยตรงและทางอ้อม โดยการทำหน้าที่ที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติเพื่อให้เป็นสังคมและเป็นประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสสาราณียธรรม 6 กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อนำเสนอความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการประยุกต์หลักสสาราณียธรรม 6

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 12,612 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 388 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น จำนวน 9 คน โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกจากผู้เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 4 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสสาราณียธรรม 6 จำนวน 18 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบ ลิเคิร์ท สเกล (Likert Scale) (Rensis Likert, 1967) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวน 12 ข้อ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลาย

ปิดมีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content validity) ผู้วิจัย นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบหาความเที่ยงตรง (Content validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 ท่าน ซึ่งจากการคำนวณหาค่า IOC ครั้งนี้ได้เท่ากับ 0.94 และในการคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามในภาพรวมทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นการใช้คำถามปลายเปิดที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถออกความเห็นหรือให้ข้อมูลได้อย่างเปิดกว้าง ประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และหลักสราณียธรรม 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 388 ชุด ซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน จากนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ สำหรับแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสราณียธรรม 6 และวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการทดสอบสมมติฐาน โดยพิจารณาระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ว่ามีมากน้อยเพียงใด โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ (Correlation Coefficient) วัดระดับความสัมพันธ์ของตัวแปร และผู้วิจัยได้เลือกใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อกำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินได้ว่าคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะหิ้งคำหรือข้อความใดออกไป

2) คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่นๆ ได้

ผลการวิจัย

1. ระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภ้ง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภ้ง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาพรวม

ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 ด้านหลักอำนาจธิปไตย	3.83	0.77	มาก
2 ด้านหลักสิทธิและเสรีภาพ	3.82	0.77	มาก
3 ด้านหลักความเสมอภาค	3.86	0.74	มาก
4 ด้านหลักภราดรภาพ	3.81	0.76	มาก
รวม	3.83	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภ้ง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.74) ด้านหลักอำนาจธิปไตย ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.77) ด้านหลักสิทธิและเสรีภาพ ($\bar{X}=3.82$, S.D.=0.77) และด้านหลักภราดรภาพ ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.76) ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม 6 กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภ้ง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสารานีธรรม 6 กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(n = 388)

ค่า สัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์	ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย				
หลัก สารานีธรรม	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y
X ₁	0.650**	0.658**	0.505**	0.654**	0.637**
X ₂	0.644**	0.654**	0.505**	0.656**	0.635**
X ₃	0.624**	0.632**	0.484**	0.634**	0.613**
X ₄	0.658**	0.664**	0.524**	0.664**	0.648**
X ₅	0.763**	0.764**	0.627**	0.764**	0.753**
X ₆	0.797**	0.796**	0.642**	0.793**	0.782**
X	0.763**	0.809**	0.638**	0.809**	0.790**

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า หลักสารานีธรรม 6 มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r=0.790^{**}$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1) เมตตากรุณา ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r=0.637^{**}$)

2) เมตตาวีจกรรม สื่อสารเข้าใจกัน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r=0.635^{**}$)

3) เมตตามโนกรรม เคารพในความคิดผู้อื่น มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r=0.613^{**}$)

4) สาธารณโภคี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับปานกลาง ($r=0.648^{**}$)

5) สีสสามัญญตา รู้บทบาทหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r=0.753^{**}$)

6) ทิฏฐิสามัญญตา เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r=0.782^{**}$)

3. ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการประยุกต์หลักสาราณียธรรม 6

ประชาชนในพื้นที่วิจัยสามารถประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรม 6 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยหลักธรรมเหล่านี้ได้ถูกตีความและนำไปปฏิบัติเพื่อสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย ได้แก่ เมตตาการุณยธรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และ สีสสามัญญตา รู้บทบาทหน้าที่ เป็นรากฐานของการเคารพสิทธิผู้อื่นและการรู้ถึงสิทธิหน้าที่พลเมือง, เมตตาวิจิตรธรรม สื่อสารเข้าใจกัน และ เมตตาโมหการุณยธรรม เคารพในความคิดผู้อื่น เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการรับฟังอย่างมีเหตุผลและการยอมรับความหลากหลาย ซึ่งนำไปสู่การอภิปรายและการหาฉันทามติ, สาธารณโภคี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ปลุกฝังจิตสำนึกในการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองเพื่อประโยชน์สุขของสังคมโดยรวม, และ ทิฏฐิสามัญญตา เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน สร้างความเชื่อมั่นร่วมกันในหลักนิติธรรมและความเสมอภาค ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้ประชาชนแสดงออกทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งเคารพสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของตนและผู้อื่นอย่างแท้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักอำนาจอธิปไตย ด้านหลักสิทธิและเสรีภาพ และด้านหลักภราดรภาพ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนในเขตในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ และวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามระบอบการปกครองที่เป็นเครื่องผูกพันประชาชนในชุมชนให้มีความสามัคคี การที่แต่ละคนจะอยู่ได้ด้วยดีและเอาศักยภาพของตนมาร่วมสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยได้ ต้องใช้ปัญญาโดยมีเมตตาประกอบ เพื่อสร้างเครือข่าย ผนึกกำลังทำงานร่วมกันและแลกเปลี่ยนข้อมูลอันเป็นประโยชน์ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) หลักอำนาจอธิปไตย 2) หลักสิทธิและเสรีภาพ 3) หลักเสมอภาค และ 4) หลักภราดรภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพระมหาณรงค์ศักดิ์ วิชิรัมย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีการพัฒนา

ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์เมธี ไซยศรีหา (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม 6 กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกกัง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสาราณียธรรม 6 กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกกัง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า หลักสาราณียธรรม 6 มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกกัง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r=0.790^{**}$) แสดงให้เห็นว่า หลักสาราณียธรรม 6 ได้แก่ 1) เมตตาทายกรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง 2) เมตตาจักรกรรม สื่อสารเข้าใจกัน 3) เมตตาโมกกรรม เคารพในความคิดผู้อื่น 4) สาธารณโภคี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม 5) สีสสามัญญตา รับผิดชอบต่อหน้าที่ และ 6) ทิฏฐิสามัญญตา เชื่อมั่นในหลักการร่วมกัน กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังกกัง อำเภอบราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 1) หลักอำนาจธิปไตย 2) หลักสิทธิและเสรีภาพ 3) หลักเสมอภาค และ 4) หลักภราดรภาพ ประชาชนเห็นว่าหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา ที่เป็นหลักธรรมที่ทำให้บุคคลสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้ความเข้าใจ 6 ประการ คือ หลักสาราณียธรรม 6 เพราะหากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะรู้จักสิทธิและหน้าที่ของประชาชน เช่น การทำตัวเป็นพลเมืองดี ตลอดจนทำหน้าที่ที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนด และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รวมทั้งต้องประยุกต์หลักสาราณียธรรม ซึ่งเป็นหลักการใหญ่ที่ก่อให้เกิดเอกภาพหรือภราดรภาพ เป็นเครื่องระลึกลึถึงเป็นหลักการที่จะทำให้เกิดความประสานพร้อมเพียงสามัคคีและผนึกร่วมกันเป็นเอกภาพ มีสาระสำคัญที่สอนว่า สังคมประชาธิปไตยจะต้องมีเครื่องผูกพันคนให้มีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน เพราะการที่แต่ละคนจะอยู่ได้ด้วยดีและเอาศักยภาพของตนมาร่วมสร้างสรรค์สังคมประชาธิปไตยได้นั้นคนเหล่านั้นจะต้องมีความสามัคคีรู้จักร่วมมือกันและอยู่ร่วมกันด้วยดี การร่วมมือกันและอยู่ร่วมกันด้วยดีนั้นมิใช่ลักษณะการแสดงออก ซึ่งเน้นความมีเมตตาปรารถนาดีหวังประโยชน์สุขต่อกัน อันจะโยงไปหาหลักการพื้นฐานคือการที่คนเราจะต้องใช้ปัญญา คือ จะต้องใช้ปัญญาบนพื้นฐานของเมตตา ประกอบหลักของความเป็นเอกภาพที่เรียกว่า สาราณียธรรม มี 6 ประการ คือ เมตตาทายกรรม เมตตาจักรกรรม เมตตาโมกกรรม สาธารณโภคี สีสสามัญญตา และทิฏฐิสามัญญตา อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติ เพื่อให้เป็นท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ตามหลักการทางประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุบัณฑิต จันทรสว่าง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารและหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ ปัจจัยด้านหลักศา

ราณีธรรม 6 กับ การส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกสูงมาก

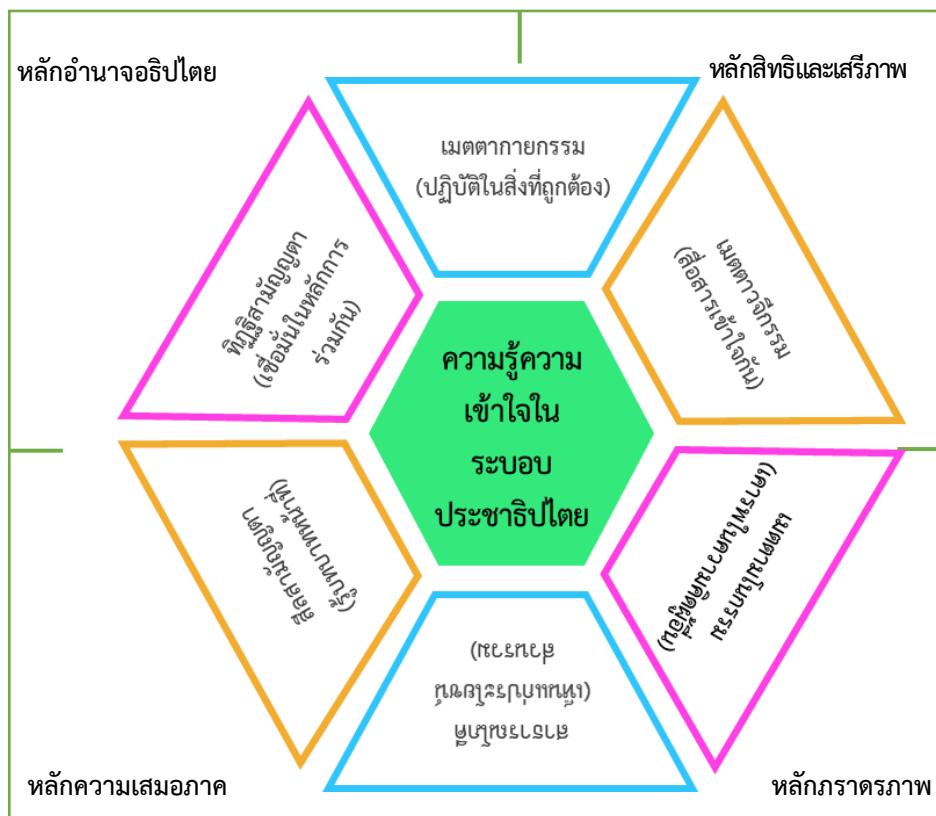
3. ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล วังภัง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการประยุกต์หลักสาราณีธรรม 6

ประชาชนในพื้นที่วิจัยสามารถประยุกต์ใช้หลักสาราณีธรรม 6 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยหลักธรรมเหล่านี้ได้ถูกตีความและนำไปปฏิบัติเพื่อสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย ได้แก่ เมตตาทายกรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และ สีสสามัญญตา รู้บทบาทหน้าที่ เป็นรากฐานของการเคารพสิทธิผู้อื่นและการรู้ถึงสิทธิหน้าที่พลเมือง, เมตตาจริกรรม สื่อสารเข้าใจกัน และ เมตตาโมกกรรม เคารพในความคิดผู้อื่น เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการรับฟังอย่างมีเหตุผลและการยอมรับความหลากหลาย ซึ่งนำไปสู่การอภิปรายและการหาฉันทามติ, สาธารณโภคิ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ปลุกฝังจิตสำนึกในการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองเพื่อประโยชน์สุขของสังคมโดยรวม, และ ทิฏฐิสามัญญตา เชื่อมมั่นในหลักการร่วมกัน สร้างความเชื่อมั่นร่วมกันในหลักนิติธรรมและความเสมอภาค ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้ประชาชนแสดงออกทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งเคารพสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของตนและผู้อื่นอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุวรรณธรรมาภิรมย์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักสาราณีธรรมเพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการประยุกต์ใช้หลักสาราณีธรรม 6 เพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรีพบว่า หลักเมตตาทายกรรม (การแสดงไมตรีจิตที่ดีต่อกัน) ได้แก่ มีการช่วยเหลือกิจธุระของสมาชิกในหมู่คณะด้วยความเต็มใจ จริงใจและแสดงกิริยาสุภาพ เคารพนับถือกัน มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีความเต็มใจช่วยงานในการปฏิบัติหน้าที่ให้งานประสบความสำเร็จ แสดงน้ำใจซึ่งกันและกันต่อคนรอบข้าง เพื่อจะให้งานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ หลักเมตตาจริกรรม (การพูดต่อกันด้วยเมตตา ช่วยแจ้งสิ่งที่ประโยชน์) ได้แก่ การที่บุคลากรช่วยบอกสิ่งที่ประโยชน์ สอน แนะนำ ตักเตือน ด้วยความหวังดี มิมีตรไมตรีหลักเมตตาโมกกรรม (การตั้งจิตปรารถนาดีและคิดทำสิ่งที่ประโยชน์ต่อกัน) ได้แก่ การคิดทำสิ่งที่ประโยชน์ มีความปรารถนาดีและคิดดีสนับสนุนในการทำงานต่อกันและกัน หลักสาธารณโภคิ (การแบ่งปัน ลาภผลและการประสานประโยชน์ที่ได้มาต่อกัน) ได้แก่ การแบ่งปัน องค์กรต้องมีสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเดินทาง ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าส่งเสริมสนับสนุนในองค์กรหรือหน่วยงาน หลักสีสสามัญญตา (การประพฤติปฏิบัติอยู่ในสุจริตรักษาระเบียบและข้อบังคับ ที่วางไว้) ได้แก่ หลักการประพฤติปฏิบัติอยู่ในจริต รักษาระเบียบและข้อบังคับ ที่วางไว้และปฏิบัติตนวางตนเป็นที่น่าเชื่อถือ หลักทิฏฐิสามัญญตา (ความเคารพรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน) ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นก็เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะบางที่ความคิดเห็นของเราก็เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือดีที่สุดเสมอไป

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอบราญบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การนำ “หลักสาราณีธรรม 6” ได้แก่ 1) ด้านเมตตาทายกรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง 2) ด้านเมตตาจริกรรม สื่อสารเข้าใจกัน 3) ด้านเมตตาโมกกรรม เคารพ

สารานุกรมสรรพากร

สรุปการวิจัยได้ทราบถึง 1) ระดับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) หลักสารณียธรรม มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลวังภัง อำเภอบราหารบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมมี

ความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง 3) ประชาชนในพื้นที่วิจัยสามารถประยุกต์ใช้หลักสราณียธรรม 6 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยหลักธรรมเหล่านี้ได้ถูกตีความและนำไปปฏิบัติเพื่อสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย ได้แก่ เมตตาการุณยธรรม ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และ สีสสามัญญตา รัฐบาลหน้าที่ เป็นรากฐานของการเคารพสิทธิผู้อื่นและการรู้ถึงสิทธิหน้าที่พลเมือง, เมตตาจริยธรรม สื่อสารเข้าใจกัน และ เมตตาเมตตากรรม เคารพในความคิดผู้อื่น เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการรับฟังอย่างมีเหตุผลและการยอมรับความหลากหลาย ซึ่งนำไปสู่การอภิปรายและการหาฉันทมติ, สาธารณโภคี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ปลุกฝังจิตสำนึกในการตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองเพื่อประโยชน์สุขของสังคมโดยรวม, และ ทิฐีสสามัญญตา เชื่อมมั่นในหลักการร่วมกัน สร้างความเชื่อมั่นร่วมกันในหลักนิติธรรมและความเสมอภาค ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้ประชาชนแสดงออกทางการเมืองได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งเคารพสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของตนและผู้อื่นอย่างแท้จริง ข้อเสนอแนะประกอบด้วย 1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ 1) ด้านหลักอำนาจอธิปไตย องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสในการแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระและเสรี 2) ด้านหลักสิทธิและเสรีภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนมีอิสระในการทำอะไรตามสิ่งที่ต้องการ โดยไม่กระทบต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม 3) ด้านหลักความเสมอภาค องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา การรักษาพยาบาล และการบริการจากรัฐ อย่างเท่าเทียมกัน 4) ด้านหลักภราดรภาพ องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมให้ประชาชนเคารพในความเชื่อ หรือสิทธิที่แตกต่างกันที่ไม่นำไปสู่ความขัดแย้ง 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ได้แก่ 1) ควรทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน 2) ควรทำการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์และอิทธิพลของอุดมการณ์ทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง ความไว้วางใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งของเยาวชน 3) ควรทำการศึกษาวิจัยการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย และ 4) ควรทำการศึกษาวิจัยแบบจำลองความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

บรรณานุกรม

- พงษ์เมธี ไชยศรีหา. (2561). ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 8(3), 9-23.
- พระครูสุวรรณธรรมาภิรมย์. (2564). การประยุกต์ใช้หลักสราณียธรรมเพื่อส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิจิรัมย์. (2558). การพัฒนาความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมทางการเมืองการปกครองของไทยในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน จังหวัดชลบุรี. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา, 9(2), 50-56.

- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). การพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2562). ความเป็นพลเมืองในวิถีระบอบประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุบัณฑิต จันทรสว่าง. (2560). การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อการส่งเสริมความสมานฉันท์ในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์. ใน (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎี สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง. (2567). ประวัติองค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง. ประจวบคีรีขันธ์: องค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง.
- Rensis Likert. (1967). New Pattern of Management. New York: McGraw-Hill Book,Co.
- Taro Yamane. (1973). Statistics: An Introductory Analysis (3rd ed.). New York: Harper and Row.